



**státní opera praha**

Ředitel: Mgr. JAROSLAV VOCELKA  
Šéf opery: PhDr. INGEBORG ŽÁDNÁ

# TISKOVÁ ZPRÁVA

*16. března 2006*

**GIUSEPPE VERDI**

## **I VESPRI SICILIANI**

*Sicilské nešpory*

Premiéra 23. března 2006 v 19.00 hodin ve Státní opeře Praha

Giuseppe Verdi  
**SICILSKÉ NEŠPORY**

*Dirigent:* HILARY GRIFFITHS

*II. dirigent:* RICHARD HEIN

*Režie:* KAREL KŘÍŽ

*Sbormistr:* ADOLF MELICHAR

*Scéna:* JAROSLAV MALINA

*Kostýmy:* KRISTINA MATRE KŘÍŽOVÁ

*Choreografie:* PAVEL ĎUMBALA

OSOBY A OBSAZENÍ:

*Monforte* Alexandru Agache, Miguelangelo Cavalcanti, Richard Haan

*Béthune* Ivo Hrachovec, Oleg Korotkov

*Vaudemont* Miloš Horák, František Zahradníček

*Arrigo* Boiko Cvetanov, Keith Ikaia-Purdy, Nikolaj Višňakov

*Procida* Tomasz Konieczny, Jurij Kruglov, Jiří Sulženko

*Elena* Maria Haan, Anna Todorova, Christina Vasileva

*Ninetta* Sylva Čmugrová, Jana Levicová

*Danieli* Jan Ondráček, Ondřej Socha

*Tebaldo* Lubomír Havlák, Jiří Hruška

*Roberto* Lukáš Hynek-Krämer, Roman Vocel

**ORCHESTR, SBOR A BALET STÁTNÍ OPERY**

**Premiéra: 23. března 2006 v 19.00 hod.**

**2. premiéra: 26. 3. 2006**

**Reprízy: 29. 3., 2. 4., 11. 4., 27. 4., 4. 5., 14. 5., 8. 6., 2. 9., 8. 9., 26. 9., 7. 10. 2006**

## SICILSKÉ NEŠPORY

---

Vedení Státní opery Praha se rozhodlo, že rozšíří verdiovský repertoár divadla, představující jeden ze základů divadelní dramaturgie, dalším mistrovým dílem. Volba padla tentokrát na Sicilské nešpory, dvacátou Verdiho operu, která vznikla na objednávku pařížské Opery v letech 1853 – 5. Smlouvu na toto dílo podepsal Verdi s ředitelem pařížské Opery Nestorem Roqueplanem v únoru 1852. Mezitím vznikl jeho Trubadúr, který při své římské premiéře dosáhl senzačního úspěchu a hned poté se skladatel věnoval práci na dokončení La Traviaty, jejíž premiéra v březnu 1853 v benátském Teatro La Fenice sice nebyla úspěšná, ale její druhé uvedení, po retuších, jež autoři díla podnikli, dosáhlo v květnu 1854 v Teatro San Benedetto nečekaného úspěchu. Těmito díly prokázal Verdi na prvním vrcholu svého plného a mnohostranného mistrovství suverénní zkušenost v hlubokém a přesvědčivém vyjádření duševních dějů sujetů a jednajících postav.

Mezitím již pracoval na Sicilských nešporách, které mu ovšem připravily neobyčejné pracovní vypětí i řešení řady problémů, které s tvorbou díla úzce souvisely. Zatímco tři slavné opery tzv. trojice let padesátých (Rigoletto, La Traviata a Trubadúr) vyšly z jeho rukou jako dokonale vycizelované útvary psychologického, romanticky-sociálního dramatu a jejich hudba byla nesporným projevem ryzí italianity Verdiho invence, Sicilské nešpory se měly stát dílem, které bylo formálně i výsledným tvarem poplatno stylu tzv. velké opery francouzské. Francie dílo objednala a francouzské publikum, odchované řady let hudebním i jevištním stylem bombastických děl Meyerbeera, Halévyho, a dalších tvůrců specifického typu tzv. velké opery (jemuž se podřídil v několika dílech své francouzské periódy i stárnoucí, v Paříži působící Rossini), žádalo opery velkého rozměru, historizujících námětů, a neméně velkého jevištního bombastu (včetně povinného efektního baletního výjevu a zejména pěvecké party, skýtající maximální prostor k velké a dramatické vokální expresi). To musel Verdi akceptovat a tvůrčí proces byl navíc znesnadněn skutečností, že původně musel komponovat dílo na francouzský text, který dodal nejslavnější francouzský libretista oné doby Eugene Scribe. To byl autor dlouhé řady operních textů tehdejší francouzské operní produkce, platil za autoritu, zmíněné libreto pro Verdiho předal divadlu a dál se o tvůrčí proces vzniku díla nemínil příliš starat. Některé retuše v tomto Scribově libretu uskutečnil Charles Duveyrier, ale již v roce 1854 musel nový ředitel pařížské opery Louis Crosnier diplomaticky zasahovat do sporu mezi oběma autory připravovaného díla, neboť rozladěnému Verdimu Scribeho nezáměr a indiferentnost pochopitelně zásadně nevyhovovaly, takže se několikrát rozhodoval, že od projektu odstoupí.

Třebaže mu práce na tomto rozlehlém a obtížném díle přinesla mnoho rozladění a rozčilování, přesto u díla vytrval a dokončil je. V předešlých operách prokázal přirozeně velkou tvůrčí zkušenost, jeho invence a kompoziční mistrovství opět promluvily i zde řečí kvalitní, nápadité a plnohodnotné hudby, a vzdor skutečnosti, že se musel podřídít formě tzv. velké opery, jež mu nikdy příliš nevyhovovala, odevzdal nakonec dílo vysokých kvalit a velké působivosti.

Sicilské nešpory je historický termín, označující masakr francouzských obyvatel Sicílie, k němuž došlo na velikonoční pondělí 1282 a jimi začalo povstání, kterým byli na Sicílii svrženi anjouovci a které zmařilo jejich záměry v Itálii. Tedy opět námět o osvobozeneckém boji proti cizí nadvládě. Ten je ostatně dobře znám z dlouhé řady Verdiho předešlých oper, avšak v této jeho opeře jsou utiskovateli Francouzi a historická kulisa je v sujetu díla nastíněna jako jakási italská „bartolomějská noc“. Nebyl by to ovšem Scribe, aby nesloučil v libretu obvyklou pseudooperní kombinací politický příběh

s milostnými a rodinnými zápletkami – a vlastní událost, jež dala opeře jméno, „sicilské nešpory“, byla autory demonstrována až v samém závěru díla, v poslední scéně 5. aktu.

Verdi věděl, že po hudební stránce vydal ze svých rukou plnohodnotné dílo květnaté, dramaturgické a emotivně působící hudby, ale vzdor tomu se k němu v budoucnosti už nevrátil, třebaže patřil k autorům, kteří svá oblíbená díla cizelovali, ba několikrát přepracovávali až k podobě dokonale vyvážených tvarů. V případě této opery se tak ovšem nestalo v důsledku libretistova nezájmu o hlubší a zejména psychologicky vysoce odůvodněnou spolupráci s Verdim, který byl znám i jako autor, kladoucí na libretisty maximální nároky a nezřídka je směřující k řadě podstatných přepracování i jednotlivých scén, ba celých aktů tak, jak to podle jeho uměleckého přesvědčení žádalo vypracování dramatických dějů, peripetií, zápletek a vůbec postav. Vzdor tomu, že jej nechal Scribe takto macešsky „na holičkách“, vytvořil operu plnou silné a působivé hudby, jejíž některé podstatné části patří k tomu nejlepšímu, co vyšlo z autorova pera. Je ovšem nutno zmínit, že Sicilské nešpory jsou operou nejen dlouhou, ale interpretačně a pěvecky velmi obtížnou, která stojí a padá především vysokou kvalitou pěveckých výkonů, neméně jako kvalitami hudebního nastudování a zejména vynalézavou a psychologicky dokonale domyšlenou koncepcí režijního podání. To je také jeden z důvodů, proč se tato opera, po níž následoval hned Simone Boccanegra a Maškarní ples, nestala běžným repertoárním titulem ani ve velkých světových metropolích, jež ji uváděly většinou jen sporadicky.

Jako zajímavost připomeňme, že to byly právě Sicilské nešpory, o něž se v Itálii pokusila po skončení své pěvecké dráhy slavná Maria Callas jako režisérka – a že naprosto po této stránce neuspěla. Opera křížením základního politického sujetu s řadou dalších, často podstatných peripetií, skýtá režijně skutečně řadu neshod, ale při opodstatněném psychologickém a dramatickém výkladu je lze vyřešit srozumitelně, ba působivě. Mezi sólovými party dominují postavy mladého spiklence Arriga, z něhož se posléze vyklubal znovunalezený syn tyranského guvernéra, velmi náročná role sicilské vévodkyně Eleny, patřící k oboru soprano-spinto, jejíž proslulé bolero patří díky rozhlasu a nahrávkám vedle slavné předehry k opeře k neznámějším částem partitury, dále part sicilského lékaře Procidy, představujícího vlastně hlavu a hnací motor celého povstání (velmi obtížná role patřící oboru velkého, seriózního basu) a konečně tyranská postava francouzského guvernéra Sicílie, jež dostal v pozdější italské produkci veristů oborové následovníky v postavách Barnaby z Ponchielliho Giocondy či Scarpia z Pucciniho Tosky. Všechny tyto úlohy patří k nejtěžším, co Verdiho partitury pěvcům nabízejí. Premiéra díla, uskutečněná ve Velké opeře v Paříži v červnu 1855, byla nadšeně přijata a kritika ji chválila téměř bez výhrad. Dokonce i nesmlouvavý a fundovaný Hector Berlioz se kvalitám této partitury poklonil s plnou úctou, ale již tehdy bylo jasno, že její plná přesvědčivost i dramatická sdělnost je v první řadě podmíněna kvalitami nastudování, režie a ovšem pěveckých výkonů.

Pro své uvedení díla, jež v Praze od roku 1945 vlastně nezaznělo, získala Státní opera renomovaného dirigenta Hilary Griffithse, a vedle něj neméně zkušeného Richarda Heina, dnes nejlepšího dirigenta, který má domácí soubor k dispozici. Režii titulu svěřilo vedení divadla Karlu Křížovi, zkušenému činohernímu režisérovi, který nás o svých kvalitách přesvědčil v řadě inscenací, zvláště shakespearovských, a to i na předních mimopražských jevištích. Scénické návrhy jsou dílem Jaroslava Maliny, kostýmy navrhla Kristina Matre Křížová a choreografie baletní scény (která ovšem musela být z časových důvodů krácena) připadla Pavlu Ďumbalovi. Je nutno kvitovat i velký pracovní podíl sboru Státní opery, jehož part je rozlehlý a obtížný. Lze si tedy přát, aby se tento inscenační počin vydařil a aby práce souboru došla uznání publika, které tento titul uslyší v Praze po dlouhých desetiletích vlastně poprvé.

DR. MILOSLAV POSPÍŠIL

## ROZHOVOR

---

***Hudebním nastudováním Sicilských nešpor byl pověřen britský dirigent Hilary Griffiths. Stálým návštěvníkům Státní opery Praha je dobře známý, uvedl zde již řadu úspěšných premiér, mj. Straussovu Salome (1992), Zemlinského Florentinskou tragédií a Trpaslíka (1992), Kouzelnou flétnu (1995), Schönbergovo Očekávání (2000), Leoncavallovu Bohému (2003) a d´Albertovu Nížinu (2003).***

**Mistře, vzpomínáte si na své první setkání se Sicilskými nešporami?**

Ve svém vztahu k „Nešporům“ se patrně podobám většině ostatních lidí – člověk toto dílo zná, slyšel jeho nahrávky (dnes je k dostání i DVD), příležitostí zhlédnout je živě na jevišti ovšem bylo velice pomálu. V Británii se od války nepokusila o jeho inscenaci žádná společnost, s výjimkou English National Opera, která si z newyorské Met vypůjčila režijní nastudování Johna Dextera (bylo provedeno i v Paříži) a uvedla je v angličtině. V nedávné době se sice do této opery pustilo i několik menších domů (ve švýcarském St Gallenu, italském Busettu a americké Sarasotě), vcelku se však dá říci, že ji uvádějí téměř výlučně jen největší a nejambicióznější světové operní scény.

**Jaký je Váš názor na tuto operu?**

Pro mě tkví zajímavost „Nešporů“ zejména v tom, že to byla první opera, kterou Verdi složil speciálně pro Paříž. Byl proto samozřejmě vázán konvencemi francouzské operní formy vyžadujícími pět dějství, rozsáhlá baletní čísla a velkolepé sbory; přitom ho však zároveň nesmírně lákal i frustroval tento úkol, v němž se měl pokusit o propojení své hudby s přežitými strukturami, jimž tu musel čelit. Pozoruhodná je v tomto ohledu paralela mezi jeho snahami o oživení těchto intelektuálních konstrukcí ohněm citově bohaté italské hudby, a tím, jak se ony značně vumělkované dvojrozměrné postavy díla, uvízlé v předivu svých konvenčních vztahů, náhle prudce vychýlí ze svých předurčených drah v okamžiku, kdy nad jejich racionálními mozky převáží citovost jejich srdcí. Jedině fanatický terorista Procida není takového kroku schopen, a hudba s ním spojená se tudíž sice mnohde řadí mezi nejkrásnější, zároveň však i nejkonvenčnější pasáže opery. Sicilské nešpory nepochybně obsahují jedny z vůbec nejpůsobivějších Verdiho ansámblových čísel, dvojici árií, jež zaujaly místa ve světové operní „hitparádě“, a skvělou předehru. Melodická invence této opery je bezkonkurenční, přičemž rozsáhlá plocha operního útvaru tu Verdimu poskytuje dostatek prostoru k tvorbě úžasné rozmanité hudby, od milostných duet po tarantelu, od plesového výjevu po scénu poprav, od kvartetu sólistů po mohutné sborové scény, od bolera po obraz krveprolití. Berlioz v roce 1855 napsal: „Aniž bychom chtěli umenšovat přínos Trubadúra a mnoha jeho dalších působivých děl, musíme konstatovat, že pronikavá intenzita melodického výrazu, hýřivá rozmanitost, uvážlivá strážlivost instrumentace, mohutnost a poetická zvučnost jeho ansámbků, všudypřítomná záře teplých barev a onen dojem síly, prodchnuté vášnivostí leč jen zvolna se rozvíjející... vtiskují ´Nešporům´ pečeť velkoleposti a svrchované majestátnosti, jež jsou tu výrazněji patrné než ve skladatelových předchozích dílech.“

**Sicilské nešpory nepatří mezi ony populární Verdiho opery, jako jsou Rigoletto, La traviata či Trubadúr. V čem je podle Vás důvod?**

Především se v Itálii zahnízdily vůči Verdiho operám psaným ve francouzštině předsudky, jež se podařilo překonat třeba i u Dona Carlose teprve nedávno. Pak je tu samotný rozsah téhle opery, který klade velké nároky na scény, jež ji uvedou. Její sólové party se obtížně obsazují, například role Eleny vyžaduje soprán zvládající jak polohu zapálené bojovnice, tak výraz něžné nevěsty, přičemž představitelka musí být dominantní postavou jevištního ztvárnění a zároveň svým hlasem sklenout rozpětí sahající od oboru donna di forza až po soprano leggiero. Ostatní úlohy jsou neméně náročné svými požadavky na dokonalé zvládnutí belcantového zpěvu a schopnost vyzpívat dlouhé a složité ansámblové scény. Současně s tím musí dokázat vdechnout do na první pohled jinak poměrně konvenčních postav život a vášnivost. Tahle opera byla v jistém smyslu staromódní už když ji skladatel psal, ovšem stejně jako u Mozartova Idomenea i tady se můžeme ve zpětném pohledu přesvědčit o tom, jak Verdi využil zmíněných přežitých konvencí k tvorbě nových cest operního výrazu. Tato opera opouští cestu vytyčenou trojicí Rigoletto, La traviata a Trubadúr, s cílem zkoumání nových směrů, jež posléze dosáhnou vrcholu v Donu Carlosovi a Otellovi. Verdiho genialita v této opeře září plným jasem, chceme-li ji plně vychutnat, je jenom třeba pozorněji naslouchat!

**Byl jste ve Státní opeře Praha u zrodu několika velice úspěšných nových inscenací. S jakými pocity se vracíte do Prahy a do našeho divadla?**

Myslím, že nikomu, kdo někdy byl v Praze, není třeba vysvětlovat, jak lákavé je pracovat v tomto nádherném městě, jež je zároveň i z historického pohledu jedním z nejpřednějších světových hudebních center! Státní opera je pro mě zkrátka a dobře tím nejkrásnějším operním domem Evropy. Je dost velká na to, aby mohla uvádět i ty nejvelkolepější opery, a přitom si uchovává jakýsi intimní ráz, čímž je pro mě osobně jedinečná. Od roku 1991, kdy jsem zdejší orchestr řídil poprvé (v Mozartově La finta giardiniera), se mezi námi vytvořil výjimečně dobrý vztah a já se na každé nové pracovní setkání s orchestrem SOP nesmírně těším. Měl jsem také velké štěstí v tom, že jsem se dostal k dirigování nejen početných repertoárových představení, ale i historicky významných prvních uvedení oper Nižina a Očekávání, z nichž obě měly v tomto divadle světové premiéry. Však také byl Zemlinský dlouholetým hudebním ředitelem zdejšího domu. Pro mě je spolupráce s pěvci, hudebníky i vedením Státní opery obvykle vzrušujícím zážitkem, někdy značně vyčerpávajícím, pokaždé však inspirujícím, a proto doufám, že naše vztahy potrvají ještě dlouhou dobu.

JITKA SLAVÍKOVÁ

## HILARY GRIFFITHS /dirigent/

Britský dirigent Hilary Griffiths, žijící nyní v Německu, zastával v uplynulých deseti letech místo generálního hudebního ředitele Symfonického orchestru a opery v Řezně, byl šéfdirigentem ve Státní opeře Praha, hudebním ředitelem opery v Oberhausenu, hlavním dirigentem a ředitelem Operního studia v opeře v Kolíně nad Rýnem a je hudební ředitel Eutin Opera Festival. Hostuje v řadě evropských operních domech i v Austrálii, Jižní Americe a na Dálném východě a diriguje na festivalech v Edinburku, Camdenu, Schwetzingenu, Wiesbadenu, Gmundenu, Praze, Hongkongu a v Perthu (Austrálie). Od roku 2004 je rovněž profesorem na Mannheimské univerzitě múzických umění, kde zastává funkci hudebního ředitele operní školy. Jeho repertoár zahrnuje více než 90 oper včetně všech oper ze středního i pozdního období Giuseppe Verdiho a všech tradičně uváděných oper Mozarta, Rossiniho a Pucciniho. Soustřeďuje se také na německý repertoár (Richard Wagner, Richard Strauss, Eugen d'Albert, Alexander Zemlinský, Alban Berg, Arnold Schönberg, Hans Werner Henze) a nemenší pozornost věnuje českému repertoáru (Dvořák, Smetana, Janáček). Dirigoval evropské premiéry tří oper skotské skladatelky They Musgrave (nar. 1928) a světové premiéry opery *Das Gauklermärchen* od Gerharda Konzelmana (1988) a baletu *Lulu* od Nina Roty (1990) – obojí v opeře v Kolíně nad Rýnem. Od roku 2000 je pravidelně zván na Tenerife Opera Festival, pro Státní operu v Istanbulu nastudoval *Porgy a Bess* a pro operu v Kolíně nad Rýnem *Tosku*, *Aidu* a *Kouzelnou flétnu*. Ve Státní opeře Praha připravil řadu premiér: Straussovu *Salome*, Zemlinského aktovky *Florentinská tragédie* a *Trpaslík*, *Kouzelnou flétnu*, Schönbergovo *Očekávání*, Leoncavallovu *Bohému*, *Nížinu* Eugena d'Alberta a řídí také reprízy dalších oper.

## RICHARD HEIN /2. dirigent/

Richard Hein je dirigentem Státní opery Praha od r. 1997. Studoval u prof. Milana Horváta a Wolfganga Bosice na Hochschule für Musik v rakouském Grazu. Poté spolupracoval s řadou operních a symfonických orchestrů, s nimiž nahrával pro ORF a vystupoval v Holandsku, Jugoslávii, Rakousku, Švýcarsku, Německu, Itálii a Japonsku. Jako operní dirigent nastoupil r. 1993 do Slezského divadla v Opavě, odkud jeho dráha vedla přes operní scény v Olomouci, Plzni a Brně do Prahy. Od r. 1999 působí také jako dirigent pražského letního festivalu Opera Mozart ve Stavovském divadle. Nadále se věnuje symfonické hudbě, spolupracoval mj. s Janáčkovou filharmonií Ostrava, Olomouckou filharmonií, Plzeňskou filharmonií a Západočeským symfonickým orchestrem Mariánské Lázně. Podílí se rovněž jako interpret a pedagog na projektu „Toujours Mozart“, který probíhá souběžně v rakouském Salcburku a v Praze. Od r. 2001 je uměleckým vedoucím souboru Harmonia Mozartiana Pragensis. Jeho repertoár operní i symfonický je velmi rozsáhlý a jeho výkony se vždy vyznačovaly vysokou úrovní, solidností a velkým smyslem pro vystižení stylu.

## KAREL KŘÍŽ /režie/

Karel Kříž patří ve své generaci vedle Ivana Rajmonta, Petera Scherhaufera a o něco mladšího Miroslava Krobota k osobnostem, které výrazně ovlivňovaly tvář českého divadla od konce šedesátých let minulého století.

V letech 1962-67 vystudoval režii na pražské Divadelní fakultě AMU. V roce 1967 přijal nabídku angažmá v libereckém Divadle F. X. Šaldy, kde se sešel s týmem celoživotních spolupracovníků, mezi něž patří i scénograf Jaroslav Malina. Karel Kříž tíhl k divadlu syntetickému a metaforickému, v němž hrála výraznou roli hudba. Uveďme např. Brechtovu Matku Kuráž s hudbou Paula Dessaua, Lorcovu hru Dům Bernardy Alby, Hofmannsthalova Neúplatného, Gozziho Krále jelenem, adaptaci Calvinovy novely Baron ve větvích a mnoho dalších. Počátkem osmdesátých let přijal angažmá v Městských divadlech pražských, kde vytvořil mj. pozoruhodnou inscenaci Shafferova Amadea (na repertoáru byla více než 5 let), kompozici z Ruzantových textů Co řekl Ruzante, Giraudouxovu Bláznivou ze Chaillot, Krvavou svatbu F. Garcii Lorky a zejména pak Shakespearův Sen noci svatojánské. Později přešel do tehdejšího Realistického divadla, kde se r. 1991 stal ředitelem nově otevřeného a nově pojmenovaného divadla Labyrint. Z jeho působení v tomto divadle až do jeho likvidace r. 1998 připomeňme projekt Figaro (kompozice z Beaumarchaise a Horvátha) a operu pro činoherce Aucassin a Nicoletta, kterou na text francouzské legendy zkomponoval Jan Klusák. Inscenací roku 1991 byla kritikou označena Travestie Toma Stopparda, ojedinělým tvůrčím činem byl velkorysý antický projekt Euripidovy tetralogie Pokořitelé Troje. Celistvou linií v Křížově práci tvoří William Shakespeare, z jehož her uvedl více než desítku. Hostoval v Národním divadle v Praze (Shakespeare: Marná lásky snaha, Strindberg: Slečna Julie, Harold Pinter: Milenec, Tom Murphy: Bailegangaire), v brněnském Národním divadle, Plzni, Pardubicích, Jihlavě aj. V současné době usiluje o syntetický divadelní útvar zejména ve spolupráci se skladatelem Vladimírem Franzem.

Zúčastnil se řady mezinárodních festivalů: 1990 Moskva a švýcarský Bern (Havlova Asanace), 1992 Lipsko (Dadaopera s hudbou Jiřího Cerhy), Anglie (Wimborne, Shrewsbury, Leeds, Brighton a Londýn též s Dadaoperou), italská Anagna a Řím a Festival experimentálního divadla v Káhiře (hudebně-scénická koláž o životě sv. Vojtěcha Veslo a růže s hudbou Jiřího Cerhy) ad. V současné době vyučuje režii na DAMU v Praze.

## JAROSLAV MALINA /scéna/

Profesor Jaroslav Malina se narodil v r. 1937 v Praze a je scénograf, kostýmní výtvarník, malíř, grafik a pedagog. V letech 1957–1961 studoval na Pedagogické fakultě Karlovy university a v letech 1961–1964 na katedře scénografie DAMU v Praze u profesora Františka Trösterera. Od r. 1990 do r. 2000 na této škole sám vyučoval, v letech 1996–1998 byl jejím rektorem. Přednášel též na universitách v USA, Japonsku, Finsku a Velké Británii, kde mu byl udělen čestný doktorát na Nottingham Trent University (2002). V r. 1991, 1999 a 2003 byl generálním komisařem Pražského quadrienále. V rámci svého působení doma a v zahraničí (Slovensko, Finsko, Německo, Velká Británie, Polsko, Rusko, Španělsko, USA) vytvořil na 400 scénických i kostýmních výprav pro divadlo, film a televizi, uspořádal téměř 30 samostatných výstav (scénografie, obrazy, grafika, plakáty) a účastnil se desítek skupinových výstav. Získal četná ocenění včetně zlaté medaile na 7. mezinárodním trienále scénografie v Novém Sadu v Jugoslávii v r. 1984. Jeho díla jsou zastoupena ve sbírkách Národní galerie, Národního muzea, Uměleckoprůmyslového muzea, Muzea české hudby a Divadelního ústavu v Praze, Oblastní galerie v Liberci, dále v The Theatre Research Institute Columbus, San Francisco Performing Arts Library and Museum, The Mc Nay Museum of Art San Antonio, v nadaci Sasakawa Peace Foundation i v celé řadě soukromých sbírek doma i v zahraničí. Jeho práce byly mnohokrát zveřejněny v odborných časopisech (TD&T, BTR, Interscena), má vlastní heslo v encyklopedii "La Scène Moderne" (autor Giovanni Lista, Edition Carre, Paris, 1997), v roce 1999 vydaly Pražská scéna a Divadelní ústav monografii "Jaroslav Malina" autorů Vlasty Gallerové, Věry Ptáčkové a Jiřího Machalického a v roce 2000 byl vybrán mezi dvanáct světových scénografů současnosti pro publikaci "Stage Design" (autor Tony Davis, RotoVision, London, 2001).

## KRISTINA MATRE KŘÍŽOVÁ /kostýmy/

Po studiu na Střední umělecko-průmyslové škole v Praze (obor: design hraček a loutek) vystudovala obor scénografie a divadelní antropologie na pražské DAMU. V letech 1993-4 absolvovala studijní stáž v Londýně. V Dětském divadelním studiu ve Švandově divadle působila jako lektorka a již při studiu na DAMU se věnovala scénografické spolupráci v divadle DISK a na festivalu Divadla Cheb. Od roku 1999 probíhá její scénografická spolupráce s Východočeským divadlem Pardubice, Horáckým divadlem Jihlava, s Divadlem Příbram, se Studiem Řetízek, Středočeským divadlem Kladno, Moravským divadlem Olomouc, Žižkovským divadlem a Zkušebnou Divadla Na Vinohradech. Kristina Matre Křížová tu působila nejen jako nadaná kostýmní výtvarnice, ale i jako autorka scénických výprav klasického i novodobého repertoáru. Ze Shakespearových her scénovala Hamleta, Mnoho povyku pro nic, Jak se vám líbí a Sen noci svatojánské. Jako autorka výprav i kostýmní výtvarnice spolupracovala s řadou režisérů, zvláště Karlem Křížem, Janou Uherovou, Otakarem Koskem, Štěpánem Chaloupkou, Petrem Svojtkou a opakovaně s Ksénijí Krčar.

## ALEXANDRU AGACHE - host Státní opery Praha /Monforte/

Barytonista Alexandru Agache se narodil v roce 1955 v Rumunsku, kde vystudoval zpěv na místní konzervatoři. V roce 1979 debutoval v roli Sharplesse v operním domě v Cluji, se kterým poté od r. 1982 pravidelně spolupracoval jako sólista. O rok později získal první cenu v pěvecké soutěži Voci Puccianiane v Lucce. V letech 1983-87 působil v Livornu, kde ztvárnil role v operách *Don Giovanni* a *Lucia di Lammermoor*.

V roce 1985 byl pozván Berlínskou státní operou k hostování na japonském turné (hrabě Almoviva v Mozartově *Figarově svatbě*). O tři roky později debutoval zároveň v londýnské Covent Garden ve Verdiho *Maškarním plese* a v milánské Scale v Donizettiho *Nápoji lásky*. Na této scéně v následujících letech ztvárnil řadu postav v operách *Don Carlos*, *Lucia di Lammermoor* a *Madama Butterfly*. Také v londýnské Covent Garden během své kariéry vystoupil v mnoha hlavních rolích v titulech jako *Simon Boccanegra*, *La Traviata*, *Rigoletto*, *Nabucco*, *Aida*, *Otello*, *La Gioconda*. Hostoval na všech významných operních scénách v Evropě i v zámoří - Opéra Bastille v Paříži, Vídeňská státní opera, Opera di Roma, veronská Arena, Bavorská státní opera v Mnichově, Deutsche Oper v Berlíně, Metropolitní opera v New Yorku, Teatro Colón v Buenos Aires. Jeho pěvecké umění znají diváci v Madridu, Barceloně, Bologni, Turíně, Toulouse, Lyonu, Bordeaux, Edinburku, Budapešti.

Bohatá diskografie zahrnuje celou řadu významných rolí ( *Rigoletto*, *Faust*, *Lucia di Lammermoor*). K nejvýznamnějším patří videonahrávka představení oper *Simon Boccanegra* a *Aida* z londýnské Covent Garden.

MIGUELANGELO CAVALCANTI - sólista Státní opery  
Praha /Monforte/

Barytonista Miguelangelo Cavalcanti se narodil v Brazílii (Recife). Zpěv studoval v Recife, Karlsruhe, na Bachově akademii ve Stuttgartu, na Královské hudební akademii v Londýně a v Paříži. Ve studiích pokračoval u A. C. Mediny, E. Saque a G. Hornika. Získal ceny v soutěžích v St. Maria Rio Grande du Sul, ve Viotti Valsesia (Itálie) a v soutěži Alfreda Krause (Španělsko). V prvním stálém angažmá působil v Teatro Sao Carlos v Lisabonu, kde debutoval jako Rinaldo vedle Teresy Berganzoy. Na této scéně vystoupil v Rossiniho Lazebníku sevillském, Vilému Tellovi, v Bizetově Carmen, v Pucciniho Bohémě a Turandot, ve Verdiho Trubadúrovi, atd. Byl stálým hostem v Theatre de la Monnaie v Bruselu, v operních domech v Lipsku, Praze, Hamburku, Kolíně na Rýnem a Basileji. Spolupracoval s režiséry Peterem Konwitschnym, Pierem Luigim Pizzim, Paolo Trevisim, Martinem Kusejem a Christofem Loyem.

V letech 1995-2001 byl M. Cavalcanti sólistou Opery v Grazu, kde nastudoval významné role v celé řadě oper - *Kouzelná flétna*, *Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Figarova svatba*, *Tannhäuser*, *Zlato Rýna*, *Cikánský baron*, *Falstaff*, *I Pagliacci* a *Lucia di Lammermoor*. V roce 2000 debutoval ve Veronské opeře jako Joachanaan ve Straussově *Salome*. O čtyři roky později se stal sólistou Státní opery Praha. Zde vytvořil úlohy Schaunarda (*Leoncavallova Bohéma*), Escamilla (*Carmen*), Enrica (*Lucia di Lammermoor*), Amonasra (*Aida*), Germonta (*La Traviata*), Monforta (*Sicilské nešpory*). Kromě operního repertoáru věnuje zvláštní pozornost písňové tvorbě (Schubert, Brahms, Ravel), kantátám, oratoriím a mším (Bach, Händel, Haydn).

RICHARD HAAN - stálý host Státní opery Praha  
/Monforte/

Barytonista R. Haan je žákem pěveckých pedagogů R. Tučka a J. Švábové. Studoval jako stážista Mezinárodního vokálního studia v Sofii u I. Josifova. Svoji profesionální kariéru začínal v Ústí nad Labem, později byl angažován v Olomouci, Brně, Bratislavě. Je pravidelným hostem nejen SOP a dalších operních scén v České republice, ale hostuje i v zahraničí - Bratislavě, Paříži, Caracasu, Jeruzalémě, Salcburku, Monte Carlo, v USA a Japonsku. Jeho repertoár je velmi rozsáhlý, jmenujme alespoň Verdiho *Rigoletta*, *Nabucca*, *Rodrigo di Posu* (*Don Carlos*), *Renáta* (*Maškarní ples*), *Scarpia* (*Tosca*), *Telramunda* (*Lohengrin*), *Jochanaana* (*Salome*), *Escamilla* (*Carmen*), *Jana Mathise* (*Polský žid*), *Thomasova Hamleta* a *Albertova Sebastina* (*Tiefland*), které ztvárnil ve Státní opeře Praha.

BOIKO CVETANOV - host Státní opery Praha  
/Arrigo/

Bulharský tenorista Boiko Cvetanov studoval na Akademii hudby v Sofii. V roce 1983 se stal sólistou tamější Národní opery, kde zpíval v operách *Rigoletto*, *Attila*, *Italka v Alžiru*, *Favoritka*, *Norma*, *Aida* ad. V roce 1988 se stal vítězem mezinárodních soutěží v Sofii a Bilbao. Ve studiu dále pokračoval u Borise Christoffa v Římě, Margarity Lilovy ve Vídeňské státní opeře a Carlo Bergonzioho na Akademii Verdi v Busseto.

Od roku 1991 je Boiko Zvetanov sólistou Operního domu v Curychu, kde vytvořil řadu rolí (*Rodolfo* v *Bohémě* a *Luise Miller*, *Alvaro* v *Síle osudu*, *Pollione* v *Normě*, *Gustavo* v *Maškarním plese*, *Pinkerton* v *Madama Butterfly*, *Edgardo* v *Lucii di Lammermoor*, *Maurizio* v *Adrianě Lecouvreur*, *Canio* v *Komediantech*, *Lenskij* v *Eugenu Oněginovi*, *Grigorij* v *Borisi Godunovovi*, *Arnoldo* ve *Vilému Tellovi* nebo *Gualtiero* v *Belliniho Pirátovi*. V roce 1999 alternoval s velkým úspěchem s José Carrerasem titulní roli v opeře *Sly* od Wolfa-Ferrariho. Boiko Cvetanov hostuje na dalších významných operních scénách

(Deutsche Oper Berlin, Staatsoper Hamburg, Semperoper Dresden, Opéra de Paris Bastille, Gran Teatro del Liceu v Barceloně) a vystupoval také v Edinburku, Kodani, Veroně, Moskvě, Stockholmu, Valencii, Vídni, Mexiku, Brazílii, Tokiu ad. V roce 2000 debutoval v USA jako Calaf v Tulsa Opera. Spolupracoval s takovými dirigenty jako jsou Riccardo Chailly, Marcello Viotti, Ralf Weikert, Nello Santi, Franz Welser-Möst ad. V sezoně 2005/06 zpívá mj. Ismaela (*Nabucco*) a Hauka-Šendorfa (*Věc Makropulos*) v Operním domě Curychu.

## KEITH IKAIA-PURDY - host Státní opery Praha /Arrigo/

Keith Ikaia-Purdy se narodil na Havaji, kde studoval hudbu na Kamehameha School. Ve studiích pokračoval na University of the Redlands v Kalifornii a poté u Carlo Bergonzioho v Bussetu. Profesionální kariéru zahájil v USA v regionálních operních společnostech. V roce 1989 debutoval v Evropě jako Corrado (*Il Corsaro*) v Bussetu a bezprostředně nato jako Alfredo (*La Traviata*) v Hessenském státním divadle ve Wiesbadenu, kde byl poté v angažmá v letech 1989-1992. Od roku 1990 je stálým hostem v Hamburské státní opeře, kde debutoval jako Werther v nové inscenaci režiséra Harryho Kupfera. V květnu 1992 debutoval ve Vídeňské státní opeře (Alfredo v *La Traviatě*) a od té doby zde účinkoval ve více než 230 představeních a 22 hlavních rolích, jako jsou Cavaradossi (*Tosca*), Edgardo (*Lucia di Lammermoor*), Gustavo (*Un ballo in maschera*), Don Carlos, Arnold (*Guillaume Tell*), Gaston (*Jérusalem*), Stiffelio, Hoffmann, Gabriele Adorno (*Simon Boccanegra*), Des Grieux (*Manon*), Faust (*Mefistofele*), Fernand (*La Favorite*) ad. Hostuje na dalších významných operních scénách, mj. v newyorské Metropolitní opeře (*Hoffmannovy povídky*), milánské La Scale (*Jérusalem*), londýnské Covent Garden (*Alzira*), v Teatro Colón v Buenos Aires (*Faust*), Athénách (*I Vespri Siciliani*, *I Lombardi*, *Rigoletto*), Salcburku, mnichovské Bavorské státní opeře (*La Traviata*, *Un ballo in maschera*, *La Bohème*, *Don Carlo*, *Madama Butterfly*, *Rosenkavaller*), Berlíně, Savonlinně, Drážďanech, Curychu, Ženevě, Stockholmu, Washingtonské Národní opeře, v Pretoria State Opera (*Hoffmannovy povídky*) aj.

V sezoně 2005/06 vystupuje mj. ve Vídeňské státní opeře (Don Carlos, Nemorino, Cavaradossi) a v Karlsruhe (Cavaradossi, Gabriele Adorno, Hoffmann, Pinkerton a pěvcův vůbec první Calaf v *Turandot* v červnu a červenci 2006).

## NIKOLAJ VIŠŇAKOV - sólista Státní opery Praha /Arrigo/

Pochází ze Sibiře. Ještě jako student hudební akademie ve Sverdlovsku byl angažován Permským operním divadlem, ve kterém debutoval rolí Lenského z *Eugena Oněgina*. Po ukončení studií se stal sólistou opery ve Voroněži, kde nastudoval celou řadu tenorových partů nejen v klasických operách ruských skladatelů, ale také v dílech italských. Roku 1992 se v Kazani úspěšně zúčastnil mezinárodního operního festivalu Fjodora Šaljapina a o rok později zde získal cenu v mezinárodní soutěži operních pěvců. Se Státní operou Praha spolupracoval poprvé v premiéře Musorgského *Borise Godunova*. Vytvořil zde řadu hlavních rolí – Don Carlos, Faust, Lenský (*Eugen Oněgin*), Manrico (*Trubadúr*), Vévoda mantovský (*Rigoletto*), Alfred (*Traviata*), Pinkerton (*Madama Butterfly*), Radames (*Aida*), kterou ztvárnil i v německém Gelbeschatu a v Tokiu. V roce 2001 absolvoval koncertní turné s Berlínskou filharmonií, s níž navštívil Brazílii, Libanon, Švýcarsko, Rakousko, Belgie, Německo, Holandsko, Turecko a Japonsko. V letech 2004 a 2005 byl angažován na velké zahraniční turné s inscenací oratoria *Carmina burana* (C. Orff), jež bylo uvedeno ve Francii, Španělsku, Portugalsku, Kanadě a USA. V této sezoně připravuje turné do Mexika (*Aida*, *Carmina burana*).

TOMASZ KONIECZNY - host Státní opery Praha  
/Procida/

Tomasz Konieczny se narodil 10. ledna 1972 v polském městě Lodži. Vystudoval herectví na Filmové, televizní a divadelní akademii v Lodži. Poté studoval zpěv na Akademii Fryderyka Chopina ve Varšavě a svá studia zakončil jako žák profesora Christiana Elssnera na Vysoké škole Carla Marii von Webera v Drážďanech. Jako herec debutoval ve filmu držitele Oscara, režiséra Andrzeje Wajdy, „Prsten s orlem“; poté pracoval jako herec i jako režisér v mnoha televizních filmech i divadelních produkcích v Polsku. Získal celou řadu ocenění: Polskou uměleckou a kulturní cenu, Cenu nadace Alfreda Toepfera, Cenu drážďanské Státní spořitelny a druhou cenu v mezinárodní dvořákovské soutěži v Kalových Varech.

Jako pěvec se představil v roce 1997 v úloze Figara ve Figarově svatbě v Posenu v Polsku. O dva roky později poprvé vystupoval v Lipské opeře jako Kecal ve Smetanově Prodané nevěstě; v tomto operním domě působil celou sezonu 1999-2000. V roce 2000 jej jako basistu angažovalo divadlo v Lübecku. Zpíval tam Procidu (*Sicilské nešpory*), Pandolpha (*Cendrillon*), Oresta (*Elektra*) a Ramphise (*Aida*). Od sezony 2002/2003 je členem souboru Nationaltheater Mannheim, kde získal Cenu Arnolda Petersena pro mladé talentované zpěváky. Jeho role v Mannheimu zahrnovaly Oresta (*Elektra*), Pimena (*Boris Godunov*), Krále Marka (*Tristan a Isolda*), Sarastra (*Kouzelná flétna*), Amfortase (*Parsifal*), Wotana (*Zlato Rýna, Valkýra*), Pizzara (*Fidelio*) a Velkého inkvizitora (*Don Carlos*). V únoru 2005 debutoval v Staatstheater Stuttgart jako Sarastro a v červnu 2005 jako Král Vladislav ve Smetanově Daliboru ve Staatstheater Saarbrücken. V září poprvé vystupoval v Deutsche Oper am Rhein jako Osmin a v květnu 2006 se tam vrátí jako Wotan ve Zlatě Rýna.

V nadcházející sezoně 2006/7 se stane členem souboru Deutsche Oper v Düsseldorfu. V roce 2008 jej čeká první vystoupení ve Vídeňské státní opeře v roli Albericha v Prstenu Nibelungově pod taktovkou Franze Welsera-Mösta.

JURIJ KRUGLOV - sólista Státní opery Praha  
/Procida/

Jurij Kruglov studoval v Kyjevě operní zpěv a také dirigování. Po absolutoriu na hudební akademii zpíval nejprve v Kyjevě, později v celé řadě operních domů bývalého Sovětského Svazu. Na mezinárodní pěvecké soutěži v Barceloně získal zvláštní cenu za ztvárnění árií z Verdiho oper, v roce 2003 obdržel cenu A. Dvořáka. V roce 1991 navštívil Kyjev tehdejší šéf opery pražského Národního divadla a vybral si jej pro roli Komtura do premiéry Mozartova *Dona Giovanniho* pod taktovkou sira Charlese Mackerrase, připravované ke slavnostnímu znovuotevření Stavovského divadla. Mimo svého působení v operních domech České republiky, Německa a Švýcarska vystupoval také v Řecku, Španělsku, Tunisku, Francii, Bulharsku, Německu či Irsku se svým písňovým a oratorním repertoárem. Od roku 1991 působil jako host Státní opery Praha, v roce 1997 zde přijal angažmá jako sólista. Na scéně Státní opery Praha vytvořil řadu rolí – Boris Godunov, Filip II., Inkvizitor (*Don Carlos*), Mefistofeles (*Faust a Markétka*), Ramfis (*Aida*), Zachariáš (*Nabucco*), Surin (*Piková Dáma*), Hrabě Monterone (*Rigoletto*), Ferrando (*Trubadúr*). V letošní sezoně s velkým úspěchem hostoval v Lublani v roli Křížového krále v opeře Sergeje Prokofjeva *Láska ke třem pomerančům*.

JIŘÍ SULŽENKO - stálý host Státní opery Praha  
/Procida/

Je absolvent Pražské konzervatoře a bývalý sólista Národního divadla v Praze a operních domů v Olomouci, Plzni a Brně. Na scéně Státní opery Praha, kde působí jako stálý host od roku 1993, nastudoval celou řadu repertoárových i premiérových titulů. Ztvárnil zde např. Ramfise v *Aidě*, Zachariáše v *Nabuccovi*, Alvis Badoera v *La Giocondě*, Selima v *Turkovi v Itálii*, Mefistofela ve *Faustovi a Markétce*, Escamilla v *Carmen* a Claudia v *Hamletovi*. Na jeho repertoáru dále nalezneme řadu stěžejních rolí českého i světového repertoáru, mezi nimiž nechybí Leporello (*Don Giovanni*), Papageno (*Die Zauberflöte*), Figaro (*Le nozze di Figaro*), Gianni Schicchi, don Alfonso (*Così fan tutte*), Bartolo (*Il barbiere di Siviglia*), Capulet (*Roméo et Juliette*), ale i Kecal (*Prodaná nevěsta*), Chrudoš (*Libuše*), purkrabí Filip (*Jakobín*), Beneš (*Čertova stěna*) nebo Stárek (*Její pastorkyňa*). V řadě těchto rolí vystupoval na předních světových scénách: v Monte Carlo (*Prodaná nevěsta*), Jarním festivalu v Bayreuthu, Bruselu a Japonsku (*Don Giovanni*), Lucemburku (*Liška Bystrouška*), Vídni, Mnichově a Hannoveru (*Aida*) nebo v Salcburku. Vystupoval koncertně v mnoha zemích Evropy (např. festivaly v Edinburku, Belgii, Perthu a Linci), USA, Japonsku, Austrálii a Brazílii, kde spolupracoval s domácími i zahraničními tělesy (Stuttgartský komorní orchestr, New Jersey Symphony Orchestra, Jomuri Nippon Symphony Orchestra) a dirigenty (sir Charles Mackerras, Zoltán Pesco, Aldo Ceccato, sir John Eliot Gardiner, Václav Neumann, Zdeněk Košler a další).

MARIA HAAN - stálý host Státní opery Praha  
/Elena/

Maria Haan vystudovala nejprve konzervatoř v Košicích, obor zpěv a klavír. Studiu samotného zpěvu se věnovala až na bratislavské VŠMU u profesorky E. Blahové. Je vyhledávanou interpretkou vokálních děl od baroka až po současnost. Jako sólistka Státní opery Praha nastudovala Gounodovu Markétku (*Faust a Markétka*), Verdiho Gildu (*Rigoletto*), Fiorillu v Bednárikově úspěšné inscenaci Rossiniho *Turka v Itálii*, Violettu ve Verdiho *Traviatě*, Isabelu v *Robertovi d'ábloví* G. Meyerbeera, princeznu v Zemlinského *Es war einmal*, Annettu ve Weisově *Polském židovi* a Ofélii v Thomasově *Hamletovi*, Micaelu (*Carmen*), Mimi (*Bohéma*) a Sáru v opeře *La Roulette* Zdenka Merty. V současné době je již pátou sezónou sólistkou Národního divadla v Praze, kde ztvárnila role v Janáčkových operách *Liška Bystrouška* a *Výlety pana Broučka*, vystoupila jako Rusalka, Mařenka (*Prodaná nevěsta*), Mimi (*Bohéma*).

ANNA TODOROVA - sólistka Státní opery Praha  
/Elena/

Původem bulharská sopranistka, absolventka Státní hudební akademie v Sofii u profesora S. Markova. Roku 1993 debutovala ve Státní opeře v Sofii jako Královna noci v Mozartově *Kouzelné flétně* a do roku 1997 na této scéně ztvárnila řadu dalších rolí světového repertoáru: Gildu ve Verdiho *Rigolettovi*, Cunegonde v Bernsteinově opeře *Candide*, titulní roli ve Verdiho *Luise Miller* či Rachel v Halévyho opeře *Židovka*. Zároveň koncertovala a účinkovala jako host na mnoha bulharských scénách. Roku 1998 se stala laureátkou 35. mezinárodní pěvecké soutěže Francisco Viñas ve španělské Barceloně. V sezoně 1997/98 se přestěhovala do České republiky a v Divadle J. K. Tyla v Plzni nastudovala roli Lucie v nové inscenaci Donizettiho opery *Lucia di Lammermoor*. O dva roky později sem byla opět přizvána, aby vytvořila Violettu v opeře *La traviata* a Margheritu v Boitově *Mefistofelovi*. Roku 1998 účinkovala s pražskou Operou Mozart jako Donna Anna v mezinárodní inscenaci *Dona Giovanniho*. Ve stejném roce se stala sólistkou Státní opery Praha, kde vytvořila řadu rolí - Violetta (*La traviata*), Gilda (*Rigoletto*), Královna noci (*Kouzelná flétna*), Marina Mniškova (*Dimitrij*), Lucia (*Lucia di Lammermoor*), Abigaille (*Nabucco*), Leonora (*Trubadúr*). Na scéně Státní opery Praha také účinkovala ve světových premiérách oper *Fyzikové* od Andree Pflügera (2000) a *Joseph Merrick zvaný Sloní muž* od Laurenta Petitgirarda (2002). V rámci turné s plzeňskou operou, s Operou Mozart a se Státní operou Praha vystupovala v Dánsku, Japonsku a v dalších zemích. Její koncertní repertoár tvoří díla A. Vivaldiho, G. Pergolesiho, W. A. Mozarta, L. van Beethovena, G. Verdiho a dalších skladatelů. Na svém kontě má řadu nahrávek současné hudby pro společnost Arkadia-Agora.

CHRISTINA VASILEVA - host Státní opery Praha  
/Elena/

Pochází ze smíšené rodiny (matka Češka, otec Bulhar). Studovala zpěv na konzervatoři v Sofii a pokračovala v soukromých hodinách. V roce 1995 přijala angažmá v opeře v Liberci, kde vytvořila řadu sopránových rolí mezi něž patří např. Rusalka, Violetta (*La traviata*), Taťána (*Evžen Oněgin*), Desdemona (*Otello*), Čo-Čo-San (*Madama Butterfly*). V témže roce získala třetí místo v pěvecké soutěži A. Dvořáka v Karlových Varech. Hostuje na českých operních scénách jako Antonia (*Hoffmannovy povídky*), Micaela (*Carmen*), Mimi (*Bohéma*). V roce 2002 ztvárnila roli Rusalky v Národním divadle v Praze, o rok později v Brně. Je častým hostem operních domů v zahraničí - Bulharsko, Řecko (*Norma*), Německo, Rakousko, Švýcarsko. Absolvovala turné po Japonsku (*Aida*). Od ledna 2006 je v angažmá v Divadle F. X. Šaldy v Liberci, kde ztvárnila roli Leonory (*Trubadúr*). Ve Státní opeře Praha hostuje v roli Eleny (*Sicilské nešpory*).

## **Portréty – Galerie Milenia Jadran**

Už sedm let pracuje umělecký fotograf Jadran Šetlík na doposud nejrozsáhlejším projektu své profesionální kariéry - Galerii Milenia Jadran. Za tu dobu v ní soustředil desítky portrétů významných a zajímavých osobností z různých oborů a zemí, které se vystřídaly před objektivem jeho aparátu. Veřejný a společenský zájem o tuto pozoruhodnou a unikátní sbírku uměleckých portrétů, která je neustále rozšiřována a obohacována, potvrdilo mnoho úspěšných výstav a ukázek z jednotlivých částí cyklu Galerie Milenia Jadran, které se uskutečnily v České republice i v zahraničí. V posledním období našel Jadran Šetlík optimální podmínky pro svoji práci, kde vytváří rozsáhlý cyklus Tváře Ruska, přímo v Moskvě, v níž otevřel vlastní ateliér. Právě zde vznikly pozoruhodné portréty velkých ruských osobností a legendárních postav současné i zcela nedávné doby.

Výstava Šetlíkových portrétů ve Státní opeře Praha je reprezentativním průřezem jeho fotografické tvorby posledních let. Zachycuje přední osobnosti operního, hudebního, baletního a dramatického žánru současné doby. Patří k nim například Gabriela Beňačková, Gabriela Demeterová, Jaroslava Adamová, Miroslav Donutil, Iveta Dufková, Peter Dvorský, Václav Hudeček, Jaroslav Svěcený, Lubomír Brabec, ruské primabaleríny Natalia Bessmertnova a Julia Machalina a další osobnosti.

Jadran Šetlík se narodil 19. ledna 1952 v italském Terstu jako dítě českého novináře a matky Slovinky. Do Prahy přijel s rodiči v pěti letech a za dalších osm let se opět stěhoval do rodné Itálie, kde se jeho otec stal dopisovatelem ČTK. V římských ulicích také poprvé zmáčkl spoušť fotoaparátu a právě tam v patnácti letech zcela náhodně potkal svoji první velkou hvězdu - Claudii Cardinale. Po ní následovaly další - ze světa hereckého, politického i společenského - Brigitte Bardot, Raquel Welch, Anthony Quinn, Peter Sellers, Robert Kennedy. V osmnácti letech začal Jadran Šetlík studovat na grafické škole v Praze. V té době bylo o dráze uměleckého fotografa definitivně rozhodnuto.

Ve své profesionální kariéře se věnoval všem fotografickým žánrům - od reportáže přes architekturu, reklamu, módu, až k volné tvorbě. Jeho nejvyhledávanějším a nejčastějším fotografickým objektem byla velmi často žena v mnoha podobách. Svědčí o tom desítky kalendářů, řada reklamních kampaní včetně billboardů, nesčetné množství reprezentativních souborů zajímavých osobností a fotomodelek.

„Fotograf musí být hlavně psycholog,“ říká Jadran Šetlík. „Nejde jen o to cvakat jeden záběr za druhým. Zajímavý portrét je vždy výsledkem kontaktu, symbiózy mezi fotografem a modelem, pohody, uvolněnosti, atmosféry, v níž společné dílo vznikalo.“ Není při tom podstatné, zda model je našinec nebo pochází zdaleka. Každá tvář a výraz mají vlastní projev. I v tom je Šetlíkův kosmopolitismus. Sám hovoří několika jazyky - italsky, německy, anglicky, slovinsky. Dorozumí se snadno s každým, ale říká, že nejpodstatnější v ateliéru je řeč očí, těla, gest. Fotografie, podobně jako malířství nebo hudba, nezná hranice...

© MANUFACTURA STÁTNÍ OPERY PRAHA  
**PARTNEŘI STÁTNÍ OPERY PRAHA**



**MEDIÁLNÍ PARTNEŘI STÁTNÍ OPERY PRAHA**

